

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського
Театральний факультет
Кафедра майстерності актора та режисури драматичного театру
Кафедра майстерності актора та режисури театру анімації

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до підготовки та проведення
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕЗКАМЕНУ
Режисура (теорія)

зі спеціальності 026 Сценічне мистецтво
освітньо-професійна програма «Режисура драматичного театру» /
«Режисура театру ляльок»
освітній ступінь Бакалавр

Затверджено на засіданні кафедри майстерності актора та режисури драматичного театру Протокол №7 від «7» квітня 2023 року.

Затверджено на засіданні кафедри майстерності актора та режисури театру анімації Протокол № 23 від «17» квітня 2023 року.

Схвалено науково-методичною радою
Протокол № 1 від «24» квітня 2023 року

Укладачі:

Заслужений діяч мистецтв України, професор Олександр ІНЮТОЧКІН;

Заслужена артистка України, доцент кафедри Оксана СТЕЦЕНКО;

Викладачка Лілія ПЕТРЕНКО

Рецензенти:

Яна ПАРТОЛА – кандидат мистецтвознавства, доцент, декан театрального факультету ХНУМ імені І. П. Котляревського;

Олексій КРАВЧУК – заслужений діяч мистецтв України, директор-художній керівник Львівського академічного театру естрадних мініатюр «І люди, і ляльки», доцент кафедри театрознавства та акторської майстерності Львівського Національного університету імені Івана Франка.

Гарант освітньої програми:

Олександр ІНЮТОЧКІН, заслужений діяч мистецтв України, професор.

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 026 Сценічне мистецтво для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та Освітньо-професійної програми 026 Сценічне мистецтво «Режисура драматичного театру» / «Режисура театру ляльок» набутих здобувачами компетентностей та програмних результатів навчання.

Успішне складання атестаційного екзамену є підтвердженням фаховості випускника, його готовності: проводити режисерську діяльність, та є підставою щодо присвоєння освітньої та/або професійних кваліфікацій: (бакалавр сценічного мистецтва, режисер драматичного театру /режисер театру ляльок).

У ході проведення атестаційного екзамену здобувачі мають продемонструвати набуті компетентності:

Загальні:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові):

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного,

виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів (основами сценарної та драматургічної майстерності, монтажно-композиційними та просторово-образотворчими основами музичного, образотворчого та пластично-хореографічного мислення, режисерськими методами і акторськими техніками) під час створення сценічного твору.

СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

СК15. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.

СК17. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій.

Досягнення чи не досягнення програмних результатів навчання:

ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН05. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.

ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПРН09. Обирати оптимальні технічні та художньо-виражальні (режисерські методи, акторські техніки, сценарно-драматургічні, монтажно-композиційні, пластично-хореографічні, музичні, просторово-образотворчі) засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).

ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПРН11. Організовувати, планувати та провадити сценічно-постановочну діяльність.

ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

ПРН15. Знати закони психології творчості.

ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з

урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.

ПРН 19. Вміти організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти; аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання. Атестаційний екзамен Режисура (теорія) проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену, що передбачає перевірку досягнення результатів навчання, інтегральної, загальних та фахових компетенцій.

Комплексний атестаційний іспит проводиться за білетами, що складені відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Режисура драматичного театру» / «Режисура театру ляльок». Кожен білет складається з трьох питань: перші два є теоретичними, що дають змогу перевірити знання здобувача про театральний процес, його будову, формування й розвиток загалом та окремо акцентованих елементів, форм, напрямків, специфічних особливостей створення та роботи над виставами згідно зі спеціалізацією. Третє питання – це захист постановочного плану практично реалізованої вистави.

Постановочний план – це письмове, самостійне, дослідження студента, являє собою детальну планову розробку задуму практичної вистави, яку студент здійснює на всіх етапах роботи над її втіленням. Містить в собі обґрунтування вибору драматургічного матеріалу, розбір, ідейно-тематичний аналіз, визначення конфлікту, жанру, композиційної побудови, характеристику дійових осіб. Розробку мізансценічного планування, ескізи костюмів, ескізи декоративного оформлення, музично-шумову та світлову партитури. Розробку афіши та програми практичної вистави. Драматургічний матеріал майбутньої вистави здобувач обирає самостійно.

Вимоги до написання та оформлення постановочного плану затверджує випускаюча кафедра і надає студентам. Постановочний план продемонструє застосування фахових знань, умінь та навичок здобувача з точки зору практичного втілення, здатність до планування та організації робочого процесу, пояснення суті обраного матеріалу, орієнтованість у використанні виражальних засобів та методів їх застосування. Думки інших авторів та цитати повинні мати посилання на

джерела в загальноприйнятому порядку. Пряме запозичення положень без вказівок джерел літературних текстів не допускається.

Студент не пізніше ніж за тиждень до дати захисту має надати (надіслати на електронну адресу факультету) весь пакет документів, необхідних до захисту: дипломну роботу (постановчий план, відеозаписи вистави), рецензії, відгук керівника тощо.

Необхідною умовою підготовки здобувачів до складання атестаційного екзамену є проведення консультацій (публічних переглядів) викладачами випускаючої кафедри, надання методичних рекомендацій з організації самостійної роботи здобувачів у період підготовки до екзамену.

Зразок білета:

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМ.І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Рівень вищої освіти_БАКАЛАВР

Спеціальність 026 Сценічне мистецтво

Спеціалізація/освітня програма Режисура драматичного театру /

Режисура театру ляльок

Режисура (теорія)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Режисерські принципи роботи Леся Курбаса.
2. Головний конфлікт драматичного твору.
3. Захист постановочного плану.

Затверджено на засіданні
кафедри _____

Протокол № _____ від «_____» _____ 20____ року

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Декан факультету

(підпис)

(прізвище та ініціали)

На підготовку до відповіді здобувачу дається *30 х в и л и н* .

Результати іспиту оголошуються студентам у день його проведення після оформлення протоколів Атестаційної комісії.

Список теоретичних питань

1. Режисерські принципи Бертольда Брехта.
2. Головні події п'єси.
3. Режисерські принципи Пітера Брука.
4. Дія – основний виражальний засіб драматичного мистецтва.
5. Режисура театру корифеїв.
6. Надзавдання і наскрізна дія вистави.
7. Режисерська концепція Гордона Крега.
8. Поняття «мізансценування». Основні принципи.
9. Режисерські принципи Єжи Гротовського.
10. Етюдний метод роботи над виставою.
11. Режисерські принципи Антонена Арто.
12. Композиційна побудова вистави.
13. Режисерські принципи Андре Антуана.
14. Подієвий ряд драматургічного твору.
15. Сучасні форми театрального мистецтва, їх характеристика.
16. Ідейно-тематичний аналіз драматургічного твору, його складові.
17. Метод перетворення Лесі Курбаса.
18. Поняття «репетиція», види, методика ведення.

Критерії оцінювання:

90–100–А – відмінно. Захист проведено на високому професійному рівні. Здобувач вищої освіти вільно володіє термінологією та основними теоретичними поняттями режисури; виявляє високий рівень знань з основних законів театрального мистецтва; вміє застосовувати знання та навички у практичній ситуації; всі творчі завдання виконані на високому рівні; глибоко опанував матеріал в обсязі, передбаченому програмою; виклав матеріал грамотною мовою, в певній логічній послідовності; показав вміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання; продемонстрував знання теорії раніше вивчених суміжних тем, сформованість і стійкість використовуваних при відповіді умінь і навичок.

82–89–В – добре. Захист проведено на належному професійному рівні. Здобувач вищої освіти володіє термінологією та основними теоретичними поняттями режисури; виявляє знання з основних законів театрального мистецтва; вміє застосовувати знання та навички у практичній ситуації; творчі завдання виконані на досить високому рівні; опанував матеріал в обсязі, передбаченому програмою; виклав матеріал грамотною мовою, в певній логічній послідовності; показав вміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання; відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна-дві неточності при висвітленні другорядних питань.

74–81–С – добре. Захист проведено на достатньому професійному рівні. Здобувач вищої освіти у цілому володіє термінологією та основними теоретичними поняттями режисури; виявляє достатні знання з основних законів театрального мистецтва; переважно вміє застосовувати знання та навички у практичній ситуації; творчі завдання виконані на достатньому рівні; опанував більшу частину матеріалу освітньої програми; виклав матеріал грамотною мовою, в певній логічній послідовності, проте допустив певні неточності; вміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання продемонстрував не в повному обсязі.

64–73 – D – задовільно. Захист проведено на не достатньому професійному рівні. Здобувач вищої освіти не достатньо володіє термінологією та основними теоретичними поняттями режисури; виявляє посередні знання з основних законів театрального мистецтва; не завжди вміє застосовувати знання та навички у практичній ситуації; творчі завдання виконані на посередньому рівні; опанував не весь матеріал освітньої програми; виклав матеріал не в повному обсязі та з помилками; вміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання продемонстрував не достатньо.

60–63–E– задовільно. Захист проведено на посередньому професійному рівні. Здобувач вищої освіти посередньо володіє термінологією та основними теоретичними поняттями режисури; виявляє посередні знання з основних законів театрального мистецтва; допущені помилки у визначенні професійної термінології, виправлені після кількох запитань викладача; студент не впорався із застосуванням теорії в новій ситуації при виконанні практичного завдання, але виконав завдання первинного рівня складності з даної теми; при достатньому знанні теоретичного матеріалу виявлена недостатня сформованість основних умінь і навичок.

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання). Захист проведено на низькому професійному рівні. Здобувач вищої освіти не орієнтується у термінології та основних теоретичних поняттях режисури драматичного театру; виявляє значні помилки у знаннях основних законів театрального мистецтва. Не розкрито основний зміст навчального матеріалу, творче завдання не дійшло до практичної реалізації.

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни). Захист проведено на вкрай низькому професійному рівні, програму не опановано. Виявлено незнання студентом більшою або найбільш важливої частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії, не виконана практична робота, або виконано не за законами вимог до умінь, знань, навичок освітньо-професійної програми.